

WOJEWODA
ZACHODNIOPOMORSKI

A. Gajt
5

R55A

Szczecin, dnia 12 sierpnia 2013 r.

NK.3.4131.490.2013.MG

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r., poz. 594)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr XXXIII/300/2013 Rady Gminy Sławno z dnia 19 lipca 2013 r. w sprawie przystąpienia Gminy Sławno do stowarzyszenia Darłowskie Centrum Wolontariatu z siedzibą w Darłowie.

Uzasadnienie

W dniu 19 lipca 2013 r. Rada Gminy Sławno podjęła uchwałę Nr XXXIII/300/2013 w sprawie przystąpienia Gminy Sławno do stowarzyszenia Darłowskie Centrum Wolontariatu z siedzibą w Darłowie.

Jako materialnoprawną podstawę jej podjęcia Rada przywołała m.in. art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 855 ze zm.), zgodnie z którym *osoba prawna może być jedynie członkiem wspierającym stowarzyszenia.*

W pierwszej kolejności zauważyć należy, iż gmina jako jednostka samorządu terytorialnego bez wątpienia posiada osobowość prawną, jakkolwiek nie oznacza to, iż w oparciu o powołany przepis, posiada ona nieograniczoną swobodę zrzeszania się, w tym prawo przystępowania do wszelkiego rodzaju stowarzyszeń, działających na podstawie unormowań ustawy Prawo o stowarzyszeniach.

W przepisach Konstytucji RP regulujących kwestie związane z samorządem terytorialnym, w art. 172 ust. 1 przyznano jednostkom samorządu terytorialnego uprawnienie do zrzeszania się, zastrzegając przy tym w ust. 3, iż zasady na jakich może się to odbywać określa ustawa, którą – jak się zaznacza w orzecznictwie sądowoadministracyjnym – jest m.in. ustawa o samorządzie gminnym (por. wyrok WSA w Rzeszowie z dnia 5 czerwca 2008 r., sygn. akt II SA/Rz 266/08). I tak, art. 84 ust. 1 tego aktu stanowi, iż w celu wspierania idei samorządu terytorialnego oraz obrony wspólnych interesów, gminy mogą

Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki w Szczecinie
ul. Wały Chrobrego 4, 70 – 502 Szczecin
tel. 91 4303-315, 91 4342-413, fax 91 4330-250,
e-mail: wojewoda@szczecin.uw.gov.pl

tworzyć stowarzyszenia, w tym również z powiatami i województwami. Unormowanie to przyznaje zatem gminie prawo do tworzenia stowarzyszeń (a co za tym idzie również przystępowania do nich) wraz z innymi jednostkami samorządu terytorialnego, w tym powiatami i województwami, pod warunkiem wszakże, że zostanie spełniona wskazana w tym unormowaniu przesłanka celu. Wprawdzie, do stowarzyszeń tych stosuje się „odpowiednio” przepisy ustawy Prawo o stowarzyszeniach, stosowanie to jednak może mieć miejsce wyłącznie w takim zakresie, w jakim nie pozostaje w sprzeczności z art. 84 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym.

O możliwości przystępowania gmin do pewnego rodzaju organizacji, których działalność obejmuje określony katalog spraw, ustawodawca przesądza również w innych aktach szczególnych rangi ustawowej. Wśród nich wskazać można np. ustawę z dnia 25 czerwca 1999 r. o Polskiej Organizacji Turystycznej (Dz. U. Nr 62, poz. 689 ze zm.). Z brzmienia art. 4 ust. 2 pkt 1 w z w. z art. 3 ust. 2 pkt 1 tego aktu wywodzić należy uprawnienie jednostek samorządu terytorialnego do bycia członkiem regionalnych i lokalnych organizacji turystycznych, do tworzenia i działania których stosuje się unormowania ustawy Prawo o stowarzyszeniach. W wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 17 października 2008 r. (sygn. akt I OSK 483/08) podkreślono, że gmina może należeć do stowarzyszenia innego niż stowarzyszenie jednostek samorządu terytorialnego (a więc którego członkami są nie tylko jednostki samorządu terytorialnego), jeżeli wynika to z przepisów szczególnych.

Dokonując oceny legalności uchwały Nr XXXIII/300/2013 Rady Gminy Sławno, wyrażającej wolę przystąpienia Gminy Sławno do Stowarzyszenia Darłowskie Centrum Wolontariatu, należy mieć na uwadze, iż zagadnienia dotyczące wolontariatu zostały uregulowane w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536 ze zm.), gdzie określone zostały zarówno uprawnienia jak i obowiązki organów administracji publicznej. I tak, w art. 3 ust. 3 pkt 2 prawodawca postanowił, iż działalność pożytku publicznego, a więc działalność społecznie użyteczna, w ramach której wykonywane są zadania wymienione w art. 4 ust. 1 ustawy, może być prowadzona przez stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, tj. takie stowarzyszenia które zostały przez nie utworzone. Nadto, organy administracji publicznej (a więc i organy gminy) realizując zadania, o których mowa wyżej, czynią to we współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, prowadzącymi, odpowiednio do terytorialnego zakresu działania organów administracji publicznej, działalność pożytku publicznego w zakresie odpowiadającym zadaniom tych organów. Formy tej współpracy zostały wyliczone przykładowo w art. 5 ust. 2 powołanego aktu – w katalogu tym brak jest przepisu, który przewidywałby możliwość wstąpienia – choćby na zasadzie członkostwa wspierającego – w struktury ww. podmiotów. Tymczasem, biorąc pod uwagę treść art. 172 Konstytucji, prawo takie musi wynikać wprost z ustawy i nie można go domniemywać. Warto w tym miejscu zaznaczyć także, że gmina może udzielać pożyczek, gwarancji, poręczeń organizacjom pozarządowym oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 ustawy,

na realizację zadań w sferze pożytku publicznego, na zasadach określonych w odrębnych przepisach (art. 5 ust. 8).

W konsekwencji powyższych rozważań uzasadniona pozostaje konkluzja, iż brak było podstaw prawnych do podjęcia w dniu 19 lipca 2013 r. przez Radę Gminy Sławno uchwały Nr XXXIII/300/2013 w sprawie przystąpienia Gminy Sławno do stowarzyszenia Darłowskie Centrum Wolontariatu z siedzibą w Darłowie, a rozstrzygnięcie zawarte w jej treści pozostaje w sprzeczności z art. 84 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, art. 172 Konstytucji RP oraz unormowaniami wynikającymi z przepisu art. 5 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, stąd stwierdzenie jej nieważności jest konieczne i w pełni uzasadnione.

Niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie. Skargę (w 2 egzemplarzach) wnosi się za pośrednictwem Wojewody Zachodniopomorskiego w terminie 30 dni od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

wz. WOJEWODY ZACHODNIOPOMORSKIEGO
Ryszard Mićko
Ryszard Mićko
WICEWOJEWODA

Otrzymują:

1. Rada Gminy Sławno,
2. a/a.